

Ky projekt u financua nga Bashkimi European

SEKUENCA E SUGJERUAR E HAPAVE PËR TË ORGANIZUAR NË MËNYRË TË SIGURT ZONËN E RUAJTJES SË KIMIKATEVE TË SHKOLLËS TUAJ

1

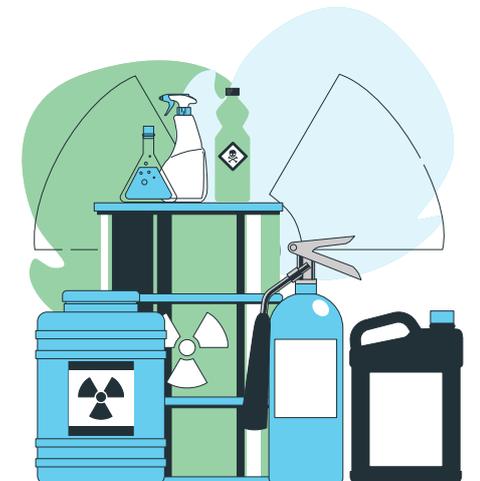
Bëni një inventar të të gjitha kimikateve në shkollën tuaj. Ju kurrë nuk do ta dini shkollën e problemit tuaj derisa të dini saktësisht se çfarë keni. Regjistroni inventarin.

2

Vendosni se cilat produkte do t'ju nevojiten për vitin e ardhshëm (në rastin më të mirë, dy vjet). Kujdes të eliminoni pjesën e mbetur të materialeve të grumbulluara.

3

Riorganizoni produktet e mbetura në familjet e tyre kimike të përputhshme. Sekuenca aktuale e familjeve të pajtueshme në raftet tuaja nuk është kritike. Ajo që është e rëndësishme është të mbahen të ndara familjet e përputhshme dhe të mbahen sa më larg të jetë e mundur familjet organike dhe inorganike. Modeli i sugjeruar i ruajtjes në raftet i paraqitur në vijim është vetëm një sekuenca e sugjeruar që mund të përdorni. Nëse hapësira në raft është problem, ju lejohe të vendosni më shumë se një familje të përputhshme në një raft. Sigurohuni që të keni një ndarës fizik ose të lini një hapësirë të pakten 10 cm midis secilës familje.

This publication material was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Barleti University and do not necessarily reflect the views of the European Union.

Botimi i këtij materiali është prodhuar me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian. Përmbajtja e tij është përgjegjësi vetëm e Universitetit Barleti dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.

Qindra mësues që kanë riorganizuar raftet e tyre, duke përdorur këto modele, na thonë se produktet janë më të lehta për t'u gjetur krahasuar me **sistemin alfabetik** të përdorur më parë. Kur riorganizoni, mund t'ju duhet një vlerësim i përqindjes së hapësirës së rafteve që mund të zërë çdo familje. Nëse e juaja është një shkollë e mesme "**tipike**", profili i mëposhtëm mund të jetë një **udhëzues i dobishëm**:

FAMILJET INORGANIKE

Acidet	Ruajini larg të gjithë artikujve të tjerë. Ruajini në një (Inorganik 9) kabinet të dedikuar për acidet. Ruajeni acidin nitrik larg nga të gjitha materialet e tjera.	Sulfidet etj. (Inorganik 5)	Më pak se 1%
Metalet etj. (Inorganik 1)	Më pak se 5%	Kloratet, Perkloratet etj. (Inorganik 6)	5+%
Halogjenet, Sulfatet, Fosfatet, Acetate etj. (Inorganik 2)	Mund të jetë 35-40% e hapësirës në dispozicion. Kjo është zakonisht familja më e madhe.	Arsenat etj. (Inorganik 7)	Më pak se 1%
Nitratet etj. (Inorganik 3)	Përafërsisht 8-10%	Borates, Kromatet etj. (Inorganik 8)	Më pak se 1%
Hidroksidet, Oksidet etj. (Inorganik 4)	Përafërsisht 10%	Sqfuri, Fosfori etj. (Inorganik 10)	Përafërsisht 3%
		Sulfidet etj. (Inorganik 5)	Më pak se 1%

Familjet Organike

Acidet organike (Organike 1) ndoshta do të zënë rreth 5+% të hapësirës së raftit tuaj organik, përveç acidit acetik, i cili duhet të ruhet me acidet inorganike (klorhidrik, etj.) në një dollap të veçantë për acidet. Mbani acidin acetik larg nga acidi nitrik. Nëse shkolla juaj është "tipike", pjesa tjetër e materialeve tuaja organike mund të zënë rreth 15-20% të hapësirës totale të rafteve. Ju duhet të ruani të gjitha lëndët organike të ndezshme në një kabinet të dedikuar për lëndë djegëse.

Dhe Materiale të tjera

Mund të ketë disa konsumatorë shumë të mëdhenj të hapësirës në kontejnerë 2 kilogramësh (5 lb.); p.sh., klorur kalciumi, hidroksid kalciumi, etj. Sigurisht që ju mund të dëshironi të zgjeroni hapësirën për këto familje në një vend të veçantë për vëllime të tilla të mëdha.

Urime! Tani e keni riorganizuar objektin e magazinimit te produkteve kimike në menyre te tille qe:

- Ruani së bashku produkte të përputhshme ▪ mbyllni të gjitha helmet
- ndani acidet në hapësira të dedikuara ruajtje ▪ regjistroni të gjithë inventarin
- ndani lëndët e ndezshme në hapësira të dedikuara ruajtje ▪ lironi hapësirat nga materialet e tepërta

MODELI I SUGJERUAR I RUAJTJES SE KIMIKATEVE

Magazinimi i kimikateve laboratorike paraqet një rrezik të vazhdueshëm për sigurinë, vecanërisht në seksionin shkencor të shkollave. Ka shumë kimikate që janë të papajtueshme me njëra-tjetrën. Metoda e zakonshme e ruajtjes së këtyre produkteve sipas rendit alfabetik ndonjëherë rezulton në fqinjësi të papajtueshme. Për shembull, ruajtja e materialeve të forta oksiduese pranë kimikateve organike mund të paraqesë një rrezik.

Një zgjidhje e mundshme është të ndahen kimikatet në familjet e tyre organike dhe inorganike dhe më pas të ndahen më tej materialet në familje të lidhura dhe të pajtueshme. Më poshtë është një listë e familjeve të përputhshme. Rregullimi i raftëve si më poshtë do t'ju mundësojë lehtësisht të riorganizoni inventarin tuaj në një mjedis më të sigurt dhe më të përputhshëm.

INORGANIKE

METALET, HIDRIDET
ACETATE, JODIDET, SULFATET, SULFITET, TIOSULFATET,
FOSFATET, HALOGJENET, OKSALATET, FTALATET, OLEATET
AMIDET, NITRATET (PËRVEÇ NITRATIT TË AMONIT), NITRITET, AZIDET
HIDROKSIDET, OKSIDET, SILIKATET, KARBONATET, KARBONI
SULFIDET, SELENIDET, FOSFIDET, KARBIDET, NITRIDET, KLOORATE,
BROMATE, JODATE, KLOORITE, HIPOKLOORITE, PERKLOORATE,
ACID PERKLOORIK, PEROKSIDE, PEROKSID HIDROGJENI
ARSENATE, CIANIDE, CIANATE, BORATE, KROMATE, MANGANATE,
PERMANGANATE, MOLIBDATE, VANADATE, ACIDET (PËRVEÇ NITRIK)
(ACIDI NITRIK IZOLOHET DHE RUHET NË VETVETE.)
SQUFURI, FOSFORI, ARSENIKU, PENTOKSIDI I FOSFORIT
TË NDRYSHME INORGANIKE

ORGANIKE

ACIDET, AMINOACIDET, ANHIDRIDET, PERACIDET
ALKOOLET, GLIKOLET, SHEQERNAT, AMINET, AMIDET, IMINET, IMIDET
HIDROKARBURET, ESTERET, ALDEHIDET, VAJRAT ETERET, KETONET,
HIDROKARBURET E HALOGJENUARA, KOMPONIMET EPOKSI, IZOCIANATE,
PEROKSIDET, HIDROPEROKSIDET, SULFIDET, POLISULFIDET,
SULFOKSIDET, NITRILET, FENOLET, KRESOLET
NGJYRAT, NJOLLAT, TREGUESIT, TË NDRYSHME ORGANIKE

Ky projekt u financua nga Bashkimi Evropian

SHËNIM:Nëse ruani materiale të paqëndrueshme (eter, hidrokarbure, etj.) në frigorifer, frigoriferi duhet të jetë rezistent ndaj shpërthimit. Çelësi i termostetit ose çelësi i dritës në një frigorifer standard mund të shpërthejnë dhe të ndezin tymrat e paqëndrueshëm brenda dhe kështu të shkaktojë një shpërthim.

Kjo listë nuk është e plotë dhe synon vetëm të mbulojë materialet që mund të gjenden në një situatë normale shkollë. Kjo nuk është mënyra e vetme e rregullimit të këtyre materialeve dhe ofrohet vetëm si sugjerim.

Shihni materialet e tjera për hapat e detajuar të inventarit dhe ruajtjes që mund të ndiqni për të përmirësuar shumë profilin e sigurisë së magazinimit të kimikateve në shkollën tuaj.

This publication material was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Barleti University and do not necessarily reflect the views of the European Union.

Botimi i këtij materiali është prodhuar me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian. Përmbajtja e tij është përgjegjësi vetëm e Universitetit Barleti dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.